

Škola pro život

Koncepce rozvoje školy v letech 2014 - 2017

vypracoval: Mgr. Bc. Radek Škarka

ředitel školy

březen 2014

Koncepce rozvoje školy je vypracována pro potřeby žáků, rodičů, učitelů a odborné veřejnosti. Hledí na to, aby žáci a žákyně v průběhu devítileté školní docházky získali kvalitní základy moderního všeobecného vzdělání, důležitého pro budoucí život. Zaměřuje se, jakým způsobem žáci poznají hlavní oblasti lidského vědění a kultury. Zabývá se, jakými dovednostmi budou žáci vybaveni pro další kroky životem. Koncepce se také zabývá prevencí proti porušování školního řádu a přináší možnosti a způsoby, jak co nejvíce minimalizovat tento problém.

Účelem této koncepce je nastínit možnosti dalšího směřování školy v následujícím období (2014 – 2017). Dokument vychází z rozboru současného stavu a sleduje konkrétní cíle. Koncepce směřuje k vybudování vynikající image školy, jako jedné z hlavních cest k udržení současného počtu žáků, nebo k jeho zvyšování.

Vize školy: „Optimálně personálně i materiálně vybavená škola, která efektivně zajišťuje kvalitní základní vzdělávání dětí, se schopností reagovat na nové změny ve společnosti.“

Základní cíle školy

Základní cíle školy jsou níže popsány v deseti stručných bodech, ve kterých se charakterizuje přístup základní školy ke vzdělávání, žákům, rodičům a široké veřejnosti.

- Vytvořit ze školy místo aktivního a radostného poznávání.
- Vytvořit u žáků pozitivní vztah ke vzdělání a motivovat je k dalšímu celoživotnímu vzdělávání. Zaměřit se na strategii učení, logické uvažování, řešení problémů, komunikaci, spolupráci a respektování práce druhých.
- Vychovat kulturního člověka hledajícího smysl a kvality života, tvořivého a mravně odpovědného, ekologicky myslícího, chápajícího hodnotu zdraví, svobodně jednajícího, s touhou dále se vzdělávat a zlepšovat kvalitu svého života.
- Rozvíjet osobnost každého žáka, aby byl schopen samostatně myslet, svobodně se rozhodovat a projevovat se jako demokratický občan. To vše v souladu s obecně uznávanými životními a mravními hodnotami.
- Zajistit bezpečné prostředí a pozitivní sociální klima, které je podmínkou kvalitního učení.

- Vzdělávání vnímat nejen z hlediska srovnatelných možností pro žáky s různými zdravotními a sociálními podmínkami, ale i z hlediska uplatnění postupů, jak žáky vtáhnout do aktivní účasti na vzdělávání.
- Rozvíjet pozitivní vztahy na všech úrovních – učitel – žák – rodič – vedení školy a rozvíjet vzájemnou spolupráci.
- Za důležitý předpoklad úspěšnosti výchovně vzdělávacího procesu na škole považovat spolupráci s rodiči.
- Zaměřovat se na celkové kulturní prostředí školy, na kvalitu řízení a na systém mezilidských vztahů.
- Dále rozvíjet loajalitu ke škole, která je dána podporou cílů školy a zájmem o vše, co s prací školy souvisí.

Co je třeba ke splnění cílů:

Aby škola mohla dosáhnout výše uvedených cílů, je potřeba definovat základní úkoly v jednotlivých oblastech výchovně vzdělávacího procesu na naší škole.

Oblast výchovy a vzdělávání

Oblast výchovy a vzdělávání je klíčovou oblastí ke splnění cílů. Definice následujících bodů má nejlépe ukázat, jakým směrem by se škola měla v této oblasti posunovat.

- Společně s pedagogickými pracovníky školy působit na žáky, jejich rodiče a partnery školy při vysvětlování hlavních cílů školy.
- Stanovovat jasné cíle při konkretizaci výchovné a vzdělávací strategie školy.
- Rozvíjet vnitřní motivaci žáků a vést je k objektivnímu sebehodnocení. Zabezpečit smysluplnost učiva a všech činností, vytvořit podmínky k tomu, aby děti měly možnost vlivu na průběh výuky a vzdělávání.
- Usilovat o harmonizaci mezilidských vztahů a vytváření příjemného a podnětného prostředí ve škole, v němž je vztah k dětem chápán a uplatňován jako vztah k partnerům a účastníkům vzdělávání a umožňuje jim učit se spolu a jeden od druhého.
- Pozitivně ovlivňovat zdraví dětí jako stav jejich tělesné, duševní a sociální pohody.
- Do každodenní práce školy zařazovat takové aktivity, které děti povedou k pozitivním změnám postojů k sobě a svému okolí.
- Vést žáky k vytváření vztahů s lidmi na základě důvěry a úcty, k osvojení dovedností řešit problémy a zvládat stres i k dodržování životosprávy.
- Vést žáky k samostatnému a aktivnímu nalézání souvislostí, k variantnímu řešení problémů, k praktickému a účelnému rozhodování, tedy k dovednostem, které jsou pro ně podstatné jak v učení, tak v životě.
- Klást důraz na aktivitu, snahu a pokrok. Poskytovat dětem příležitosti zažít každodenní úspěch.

- Naučit děti pracovat s informacemi, umět je vyhledávat a hledat mezi nimi souvislosti. Vést je k samostatné práci, umět si poradit se zadanými úkoly a zpracovávat samostatné projekty.
- Každá vyučovací hodina musí být kvalitní, pro děti zajímavá a mít přívětivou pracovní atmosféru.
- Za důležitou součást vzdělávací, ale především výchovné činnosti školy, považovat aktivní využití volného času dětí v zájmových útvarech, které svým obsahem navazují na výuku a zároveň slouží jako prevence patologických jevů. Jedná se zejména o zájmové útvary se zaměřením na tělovýchovu a sport, estetiku, dramatickou výchovu, cizí jazyk nebo rozšiřování kulturního rozhledu.
- Vést žáky k samostatnému organizování nejrůznějších akcí v době mimo vyučování, umožňovat jim realizovat jejich vlastní nápady, jejich tvořivost podněcovat organizováním nejrůznějších aktivit.
- V práci s talentovanými a nadanými žáky se společně zaměřit na jejich vyhledávání, zapojování talentovaných jedinců do olympiád a soutěží, do práce v zájmových útvarech a na jejich seberealizaci při vypracovávání odborných projektů a samostatných prací. Úspěšně reprezentanty školy v nejrůznějších soutěžích oceňovat.
- V rámci výchovného poradenství zajišťovat poskytování odborných a poradenských služeb všem subjektům zapojeným do výchovně vzdělávacího procesu na škole, zabezpečovat odbornou péči o děti sociálně znevýhodněné a se specifickými poruchami učení i realizaci systému profesní orientace a výchovy k volbě povolání.
- Preventivně předcházet výchovným problémům vytipováním problémových dětí, spoluprací s rodinou i důsledným sledováním školní docházky. V programu primární prevence sociálně negativních jevů klást především důraz na pozitivní využívání volného času dětí.
- Základem úspěchu je partnerský vztah mezi žáky a učiteli založený na vzájemném respektu.
- Motivovat a podporovat žáky k aktivnímu učení a rozvoji důležitých kompetencí pro život, nikoli pouze k získávání encyklopedických znalostí.
- Charakter práce má v žácích také podporovat pocit bezpečí, možnost pozitivního prožívání, získání zdravého sebevědomí, rozvíjení kritického myšlení a schopnost sebehodnocení.
- „*Děti potřebují spíše vzory, než kritiku.*“ – L. Bruyére

Jaké aktivity využívat v oblasti vzdělávání

- Rozvíjet vnitřní motivaci žáků. K jejímu udržení jsou nezbytné tři faktory - smysluplnost (učiva, činnosti), možnost mít vliv na průběh (možnost výběru) a spolupráce.
- Při hodnocení práce dětí nezdůrazňovat, co neumějí.
- Začátkem každého školního roku organizovat besedy ředitele školy s dětmi a rodiči, v nichž se seznamují s cíli školy na daný školní rok a zároveň o nich diskutovat s možností je zpřesnit, pozměnit a doplnit podle svých představ.
- Důraz klást na propojování výuky s praktickými zkušenostmi dětí, využívat metodu projektového vyučování.
- Zvyšovat pocit hrdosti na školu prostřednictvím vytvořené symboliky školy (školní píseň, školní vlajka, školní znak, školní barvy apod.)

- Žáky zapojit do každodenního života školy – žakovské tematické výstavy, nástěnky, projektové dny apod.
- Škola vytváří nabídku různých programů a aktivit a záleží pouze na rozhodnutí a odpovědnosti žáků a jejich rodičů, jak této nabídce využijí.
- Snažit se o odklon od jednotvárné frontální výuky k různorodým efektivním metodám výuky – skupinové práce a projektovému vyučování. Cílem je zvýšit vnitřní motivaci žáků k učení.
- Výuku průběžně doplňovat o exkurze, besedy a výchovně - vzdělávací kurzy.
- Usilovat o získání zpětných informací o znalostech a dovednostech absolventů školy.
- Zaměřit se na osvojení a utvrzení základního učiva, bez důkladného zažití tohoto učiva nezatěžovat některé žáky dalšími rozšiřujícími nároky na vědomosti.
- Nové informace pro žáky upevňovat příklady z reálného života.
- Hodnotit kvalitu odvedené práce podle klasifikačního řádu školy, ověřovat jeho účinnost a dodržování, reagovat na připomínky rodičů, učitelů i potřeby školy. Při klasifikaci žáků vycházet zejména z jejich výkonů během celého klasifikačního období, vést žáky k nutnosti systematické přípravy.
- Zaměřit pozornost na prohlubování počítačové gramotnosti dětí, naučit děti správné návyky při práci s počítačem, umožnit dětem získávat praktické a teoretické znalosti v ovládnutí výpočetní techniky a zlepšit tak jejich orientaci ve světě informací. Naučit je pracovat s internetem jako zdrojem informací a získat tak cennou dovednost učit se.
- V 9. ročnících upravit způsob výuky, aby v II. pololetí nedocházelo k nezájmu o vzdělávání. Snažit se nalézt nové způsoby motivace.
- Ve výuce cizích jazyků se zejména zaměřit na využití řečových dovedností, slovní zásoby a schopnosti komunikovat v běžných situacích.
- Práci školní družiny zaměřit zejména na volnočasové aktivity v zájmových kroužcích, které povedou k získávání vhodných vědomostí a dovedností, prostřednictvím hry probouzet u dětí vlastní tvořivost a rozvoj fantazie, vést děti k aktivnímu odpočinku.
- Vytvářet vzdělávání propojené se skutečným životem – osvojování si toho, co má pro žáky praktický smysl, co vede k praktické zkušenosti.
- Při výchově a vzdělávání brát v úvahu změny ve společnosti. Umět se v nich orientovat, poučit se z nich a využít je k cílům vzdělávání.

Jaké aktivity využívat v oblasti výchovy

- K prohloubení poznání žáků a vytváření lepších vztahů v třídním kolektivu uskutečňovat dny třídního učitele, minimálně dvakrát v roce.
- Napravovat uvolněnou morálku některých žáků, odstranit přetrvávající nezájem některých žáků a jejich rodičů o vzdělávání a uvědomění si své zodpovědnosti za výchovu a vzdělání.
- Zastavit vzrůstající agresivitu některých žáků.
- Dbát na to, aby žáci si s růstem uvědomování vlastních práv přímo úměrně zvyšovali i vědomí vlastních povinností a respektování práv ostatních.
- Důsledně utvářet u žáků vědomí, že jejich budoucí uplatnění závisí na nich samotných, na jejich morálních a volných vlastnostech i na kvalitě osvojených vědomostí a dovedností.
- Při jednání s dětmi brát v úvahu především jejich osobnost, která je přiměřená k jejich věku a stupni vývoje. Nesnižovat nevhodným přístupem, usměrňováním či tresty jejich důstojnost.

- Sjednotit se v požadavcích na chování žáků, důsledně a jednotně postihovat kázeňské přestupky. Využívat k tomu celé hodnotící stupnice, důsledně uplatňovat její kritéria. Kromě opatření k upevnění kázně a klasifikace chování využívat spolupráci s rodiči, policií, odborem sociální péče obecního úřadu.
- Vytvářet příjemné prostředí a otevřené partnerství jak mezi žáky a učiteli, tak mezi učiteli a vedením školy.
- Dbát na součinnost rodiny a školy, usilovat o soulad ve výchovném působení.
- Usilovat o zlepšení kulturnosti vyjadřování a jednání žáků a jejich rodičů při jednání s pracovníky školy.
- Prohloubit zájem rodičů o dění ve škole
- Zřídit elektronické žákovské knížky pro lepší informovanost rodičů o prospěchu a chování žáka. Nastavit vhodná pravidla pro jejich informační efekt.
- Nečekat a neřešit výchovné problémy až nastanou, ale snažit se jim předcházet.
- Při opakovaném porušování, a jako prevenci proti porušování školního řádu, využívat Individuální výchovný plán (IVYP).
- Důsledným monitorováním problémových situací snižovat nerespektování dohodnutých pravidel a porušování školního řádu.
- Jako volnočasové aktivity žáků podporovat stávající kroužky při škole (Zlatý klíček, Písnička, atd.), snažit se o vytvoření nových aktivit a úzce spolupracovat především s DDM DUHA Ústí nad Orlicí a dalšími složkami.
- Zavést vzdělávací odpoledne pro rodiče, kde by byly formou seminářů či přednášek probírány s odborníky aktuální problémy (např: puberta, chování, výběr budoucí školy, komunikace s dítětem atd.)
- Motivovat rodiče – čím více budou u dětí dbát na domácí přípravu, tím méně budou v budoucnu řešit problémy nejen ve škole.

Oblast lidských zdrojů

- V rámci dalšího vzdělávání zabezpečit odborný růst pedagogických pracovníků. Důraz klást zejména na vzdělávání v takových oblastech, které bezprostředně souvisejí s moderními formami vzdělávání. Při zajišťování kurzů a seminářů zvat odborníky a lektory do školy.
- Vytvářet předpoklady k tomu, aby odborné kurzy a semináře byly také organizovány a vedeny pedagogickými pracovníky školy, a tím docházelo k předávání zkušeností a neustálému hledání nových forem a metod práce při zabezpečování výchovné a vzdělávací strategie školy.
- Důraz položit vedle odborné kvalifikace zejména na pedagogické a psychologické zkušenosti učitelů.
- Vést a školit učitele v IT komunikačních technologiích, jako prostředku ke komunikaci.
- Seznámit třídní učitele se zážitkovou pedagogikou, jako nástrojem pro lepší poznání své třídy.
- Mít vždy jasné představy o tom, co od zaměstnanců, zejména pedagogických pracovníků, v konkrétních podmínkách a případech škola potřebuje. Stanovovat jasné, konkrétní a adresné pokyny. Za základ komunikace považovat dialog a dohodu.

- Naučit se pracovat s konstruktivní kritikou.
- Při přijímání nových pracovníků vycházet z předpokladu nutnosti stabilizace pedagogického sboru.
- V souladu s platnými právními předpisy zabezpečit správnost postupu při nástupu nového pracovníka, ale i při ukončení pracovního poměru, zabezpečit odborné vedení personální dokumentace a problematiky práce a mezd.
- Pro zkvalitnění služeb v oblasti výchovy zajistit činnost školního psychologa.
- V celém výchovně vzdělávacím procesu se zaměřit nejdříve na pozitiva a poté až na negativa dané věci.
- Ve vztahu ke škole neočekávat co škola udělá pro mě, ale co já můžu udělat pro školu.

Oblast řízení a organizace práce školy, spolupráce s rodiči a veřejností

- Vytvářet předpoklady a podmínky k týmové práci všech učitelů.
- V řídicí a organizační práci považovat za důležitý faktor spolurozhodování pracovníků školy.
- Zabezpečovat, aby učitel měl všechny podmínky k nerušené práci při vzdělávání a výchově dětí.
- Zajistit bezpečné psycho-hygienické prostředí pro všechny pracovníky školy – cílem vedení není odhalit něčí chybu, nebo někoho přistihnout při přestupku.
- Při hodnocení úrovně výchovně vzdělávací činnosti školy používat kvalitních a rozmanitých nástrojů pro sebehodnocení, ale i dotazníky pro děti, rodiče, pedagogické i nepedagogické pracovníky k organizaci a obsahu činnosti školy.
- V rámci možností školy zabezpečit, aby ve třídách byl odpovídající počet žáků, podle podmínek a charakteru vybraných vyučovacích předmětů dělit třídy na skupiny.
- Ke konzultacím o prospěchu a chování dítěte s rodiči zvat i samotného žáka, který má možnost se k hodnocení školy vyjádřit.
- Jednání komisí vzdělávacích oblastí a pedagogických rad využívat k získávání podnětů k neustálému zkvalitňování výchovy a vzdělávání žáků školy, a to za dodržení podmínky věcného a koncepčního jednání těchto orgánů školy.
- Ve větší míře zapojovat rodičovskou veřejnost do každodenního života školy, k tomu využívat otevřených vyučovacích hodin a dnů otevřených dveří ve škole, akademií a výstav, účasti rodičů na akcích jednotlivých tříd i školy jako celku, projektových dnů, vedení zájmových kroužků, zajišťováním odborných kurzů.
- Na konci každého školního roku organizovat „Letní slavnost“ jako společné posezení s rodiči, dětmi a učiteli. Z této akce postupně vytvořit tradici zaměřenou na zlepšení komunikace mezi učiteli a rodiči.
- Koncepce rozvoje školy rozšiřovat o nové aktivity a seznamovat s nimi všechny žáky, zaměstnance i rodiče.
- Usilovat o maximální informovanost pedagogů, zaměstnanců školy, rodičů i žáků.
- Seznámení zaměstnanců s kritérii pro vyplácení nadtarifních složek platu – jednoznačné, transparentní a motivující.

- Vypracování kontrolního systému výchovně vzdělávacího procesu – hospitace, pohovory, setkávání metodických sdružení apod.
- Zavést elektronické třídní knihy pro usnadnění administrativy třídního učitele a k efektivnějšímu přehledu učitelů o chybějících žácích.
- Do kontrolního systému zařadit hodnocení ověřováním názorů žáků a rodičů.
- Navazovat nové formy spolupráce mezi školami a veřejně prospěšnými organizacemi.
- Snažit se navázat kontakt a spolupráci se zahraniční školou a tuto skutečnost využívat v maximální míře při výuce (cizí jazyky, zeměpis, biologie, dějepis).
- Využívat dotačních titulů a projektů ke zlepšení veškerého života ve škole.
- V určitých oblastech vzdělání se pokusit vyprofilovat vlastním směrem, abychom byli odlišní od místních základních škol.
- Zaměřit se na budoucí potencionální žáky naší školy.
- Rozvíjet spolupráci se Školskou radou a zřizovatelem.
- Pravidelně prezentovat školu na veřejnosti – vlastní internetové stránky, kulturní akce na veřejnosti, třídní schůzky, ukázkové hodiny...atd.
- Při hospitační činnosti se zaměřit na celkový charakter výuky - zda se vyučující omezuje jen na odbornou výuku, nebo zda dokáže vhodným způsobem formovat vývoj žáků a ovlivňovat jejich postoje. Sledovat jakým způsobem to činí.
- V práci pedagogů sledovat a oceňovat jejich přínos pro vytváření image školy. Každý pedagog by měl v rámci výuky svého předmětu nejen předávat vědomosti a dovednosti, ale přispívat k vytvoření kladného vztahu žáka k předmětu, hledat nové efektivní formy práce i propagovat svoji činnost na veřejnosti.
- Podporovat snahy o zavádění a uplatnění nových forem práce, nové, netradiční vybavení učeben a organizačních forem vyučování.
- Více zpětných vazeb od všech účastníků vzdělávacího procesu.

Prostorové a materiální podmínky

- Dbát na soustavné zlepšování estetického vzhledu školy, vnitřních prostorů a jejího okolí.
- Ve spolupráci se zřizovatelem zajistit důležité rekonstrukce budov (výměna oken, zateplení, atd.)
- Nové kmenové (univerzální) učebny vybavit víceúčelovým a funkčním zařízením.
- Obnovovat a doplňovat vybavení školy a dbát na jeho efektivní využití.
- Vybudování školního hřiště na I. stupni.
- V prostoru vestibulu II. stupně instalovat pro žáky místo stávajících „drátěných“ šaten šatní skříňky.
- Prostory v družině vybavit pracovním a odpočinkovým nábytkem, pomůckami pro aktivní i pasivní relaxaci a pro učení.
- Oprava WC a umývárny.
- Rekonstrukce prostor určených k ošetření úrazu a ke krátkodobému pobytu zraněného.
- Vybudování místnosti pro schůzky s rodiči.

Oblast finančních, rozpočtových záležitostí a hospodaření školy

- Zapojováním školy do projektů a grantů získávat finanční prostředky pro rozvoj činnosti školy ze státního rozpočtu a z evropských strukturálních fondů. Využívat možnosti získávání sponzorských darů od podnikatelských subjektů, široké občanské veřejnosti i rodičů; k tomu využívat konkrétních návrhů na použití těchto prostředků (vybavení učeben nadstandardními pomůckami, financování akcí a projektů školy).
- Pravidelně konkretizovat výhled nutných investičních akcí na svěřeném movitém a nemovitém majetku.
- Zabezpečit odborné vedení účetnictví, jehož obsah odpovídá příslušným normám a právním předpisům. Analytiku účetní osnovy využít k přehlednému získávání okamžitých informací o ekonomice a hospodaření školy.
- Dbát o výhodné uzavírání hospodářských smluv, o jejich přípravě včas informovat zřizovatele školy.
- Doplňkovou činnost zaměřit zejména na pronájmy tělocvičen, ale i dalších prostor školy především pro potřeby organizací zabývajících se výchovou a vzděláváním.
- Zabezpečit, aby doplňková činnost v žádném případě nenarušovala plnění hlavních úkolů školy.

Závěr

Při naplňování hlavních cílů výchovně vzdělávacího procesu ve škole musíme považovat za velmi důležité vytvoření pozitivního klima na škole - především vyvážený a zároveň všemi stranami respektovaný vztah mezi učitelem, dítětem a rodinou. Tato spolupráce musí probíhat v klidné a vyrovnané atmosféře. Dosahovat takového stavu, aby se dítěti od učitele dostalo pozitivní odezvy a ocenění za to, co se mu povede, i za to, o co se snaží, a aby pozitivní odezvy bylo víc než té negativní. Aby učitelem byla osoba, které si dítě váží a uznává ji. Důležité bude, aby především rodiče spolupracovali se školou. V tomto smyslu bude mít i nadále své nezastupitelné místo i spolupráce s občanským sdružením, jehož členy jsou rodiče a které na naší škole pracuje, a se školskou radou. Náměty pro naši práci budeme hledat v každodenní činnosti školy, konzultacích nejen s rodiči, ale i dětmi a v neposlední řadě i v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků.

Úspěšnost této koncepce a plnění cílů je přímo závislé na míře zapojení základních elementů výchovně vzdělávacího procesu: učitel – žák – rodiče.

V Ústí nad Orlicí

27. 3. 2014

Koncepce byla schválena na pedagogické radě 19. 6. 2014.

